Klimatneitrālas pašvaldības Baltijas jūras reģionā (CommitClimate)

Vai esat aizdomājušies par savu dzīvi pēc 10, 20, 30 gadiem? Par to, kādā mājoklī dzīvosiet, kā pārvietosieties un kādu enerģiju izmantosiet? Tehnoloģiju attīstība ir strauja, un mēs varam tikai iztēloties daudzveidīgās inovācijas, kas mūs sagaida. Tomēr ir skaidrs, ka izmantotie risinājumi būs ar minimālu vai pat nulles oglekļa pēdu, tādējādi samazinot mūsu ietekmi uz klimatu. Šobrīd viens Eiropas iedzīvotājs rada apmēram 7 tonnas oglekļa dioksīda (CO_2) emisiju gadā. Līdz 2050.gadam šis skaitlis ir jāsamazina līdz nullei vai jākompensē ar oglekļa piesaisti. Šādu mērķi ir iespējams sasniegt tikai ar būtiskām izmaiņām mūsu ikdienas paradumos un labu izpratni par klimata pārmaiņu problēmas risināšanu.

Interreg Baltic Sea Region

Co-funded by the European Union

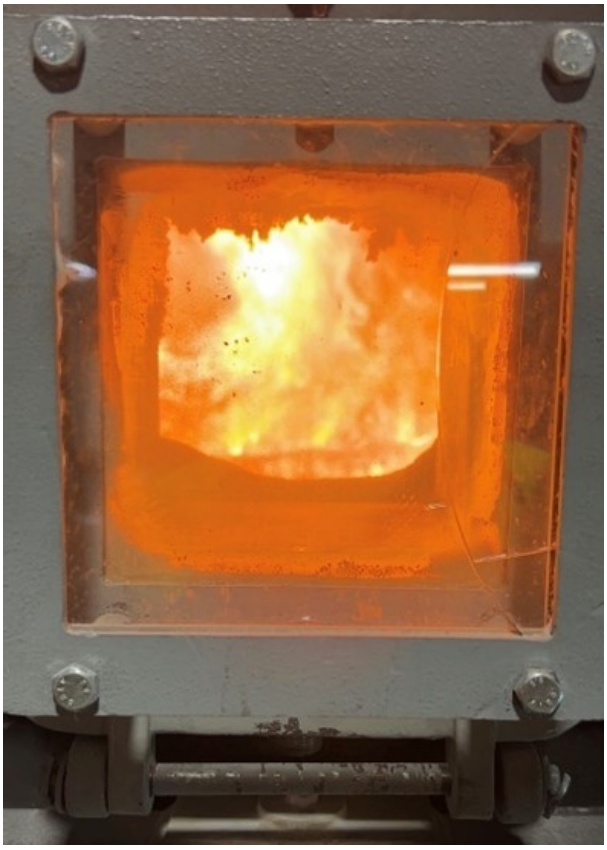
ENERGY TRANSITION
CommitClimate

Projekta vadošais partneris: Rīgas Tehniskā universitāte

CommitClimate projekta mērķis ir meklēt risinājumus virzībai uz klimatneitralitātes sasniegšanu pašvaldībās. Šajā projektā pašvaldībām ir būtiska loma, jo tās var ne tikai ieviest klimatneitrālus risinājumus savā infrastruktūrā un ēkās, bet arī izglītot un mudināt sabiedrību būt energoefektīvai, izmantot atjaunojamās enerģijas avotus un izvēlēties ilgtspējīgus pārvietošanās veidus.

Attēlā. CommitClimate projekta partneri pieredzes apmaiņas vizītē Tallinas koksnes šķeldas koģenerācijas stacijā

Rīgas Tehniskā universitāte kā CommitClimate projekta vadošais partneris ir uzņēmusies lomu izveidot datorsimulācijas rīku klimatneitralitātes scenāriju veidošanai. Šis rīks būs praktiski izmantojams pašvaldību darbiniekiem, lai palīdzētu saprast CO_2 emisiju veidošanos un iespējas to samazināt. Projektā īpaša uzmanība ir pievērsta iedzīvotāju iesaistei un uzvedības maiņas veicināšanai.

Pirmajā projekta gadā RTU Vides aizsardzības un siltuma sistēmu institūta komanda ir intensīvi strādājusi, lai izveidotu sākotnējo datorsimulācijas rīku un sagatavotu to atrādīšanai plašākai publikai. Projekta veiksmes pamatā ir pozitīva un ieinteresēta partneru komanda no pašvaldībām, nevalstiskajām organizācijām un akadēmiskās vides pārstāvjiem no Latvijas, Igaunijas, Polijas un Zviedrijas. Nenoliedzami arī klimata jautājumu strauji pieaugošā aktualitāte Latvijā un citās valstīs palīdz popularizēt projekta ideju un atrast atbalstītājus.

Līdz šim lielākie izaicinājumi ir projektā kopumā ir bijuši saistīti ar enerģijas patēriņa datu ierobežoto pieejamību pašvaldībās. Bieži šādu datu vai nu nav, vai tie ir nepilnīgi, vai pieejami atšķirīgos griezumos. Tas rada izaicinājumu klimatneitralitātes scenāriju datorsimulācijas rīka izveidē, jo mērķis ir radīt risinājumu, kas būtu piemērots dažādām pašvaldībām. Šo jautājumu palīdz risināt pašvaldību iesaiste projekta rezultātu izstrādē jau no pirmsākumiem, kā arī plānotā rīka testēšana ar pašvaldībām ārpus projekta partneru loka.

Attēlā. Darbs pie CommitClimate datorsimulācijas rīka izstrādes partneru sanāksmēs Viļņā (augšā) un Rīgā (lejā)

Šī projekta turpmākajā attīstībā RTU turpinās strādāt ciešā sadarbībā ar pašvaldībām un citiem partneriem, lai nodrošinātu, ka datorsimulācijas rīks ir maksimāli pielāgots un noderīgs visiem iesaistītajiem. Mērķis ir radīt praktisku instrumentu, kas palīdzēs pašvaldībām un sabiedrībai kopumā veikt konkrētus soļus virzienā uz ilgtspējīgu un klimatneitrālu nākotni. Ar šo mērķi sirdī un partneru atbalstu RTU turpinās virzīties uz priekšu, lai radītu labāku un ilgtspējīgāku vidi mums visiem.

> **Svinot 20 gadus kopš mūsu valsts iestājās Eiropas Savienībā un NATO, mēs visi varam lepoties ar to, cik tālu esam nonākuši un cik daudz kopīga esam sasnieguši. Mūsu dziļākā vēlēšanās ir redzēt Latviju, kurā mūsu bērni un nākamās paaudzes var dzīvot labākā, ilgtspējīgā un klimatneitrālā nākotnē. Tādēļ mēs novēlam, lai Latvija turpina veicināt ilgtspējīgu attīstību, rūpējoties par dabas resursu saglabāšanu, pāreju uz atjaunojamām enerģijas avotiem un veicinot videi draudzīgas dzīvesveida prakses.**

Projekta nosaukums angļu valodā: Towards energy transition and climate neutrality in the BSR municipalities

Informāciju sagatavoja: Aiga Barisa, projekta vadītāja

Sadarbība ar Cēsu novada pašvaldību

Datorsimulācijas rīks, kas tiks izveidots projekta ietvaros, palīdzēs Cēsu novada pašvaldībai aprēķināt CO2 emisijas savā teritorijā saskaņā ar pilsētu mēru pakta metodoloģiju, un pēc tam izmantot šo simulatoru CO2 emisiju samazināšanas scenāriju analīzei, virzoties uz klimatneitralitāti, pamatojoties uz ES zaļā kursa mērķiem.

Pašlaik Cēsu novada pašvaldība ir tuvu projekta vidus posmam, un projekta vadošais partneris Rīgas Tehniskā universitāte ir ieguldījusi būtiskus resursus, lai piedāvātu pašvaldībām iespēju testēt CO2 simulācijas modeli un tā funkcionalitāti. Cēsu novada pašvaldība jau simulācijas modeļa izstrādes gaitā novērtē plašās iespējas, ko sniedz šāds modelis, apkopojot, sistematizējot un atspoguļojot plašo informāciju un datus par pašvaldības teritpriju, ēkām, infrastruktūru. Simulācijas modelis kā rīks dod iespēju mūsdienīgā veidā modelēt iespējamās izmaiņas, piemēram, atjaunojamo enerģijas avotu ieviešanu, transporta tīklu optimizāciju vai energoefektivitātes uzlabošanu galvenajās nozarēs un pieņemt lēmumus par aktivitāšu ietekmi uz CO2 līmeni, ļaujot pašvaldībai pieņemt datos balstītus lēmumus.

> Ņemot vērā, ka projekta ietvaros veiktajā aptaujā Cēsu iedzīvotāji norādīja, ka tiem interesē un rūp klimatneitralitātes jautājumi, simulācijas modelis ir ļoti piemērots rīks, lai nosacīti sarežģīto un daudzšķautņaino informāciju, kas saistīta ar enerģijas patēriņu, CO2 emisijām un citu informāciju atspoguļot vieglāk saprotamā veidā, dodot iespējas arī izvērtēt, kāds aktivitātes vai rīcības var atstāt lielāku ietekmi uz CO2 emisiju samazināšanu.

Sadarbības projekti, kurā sadarbojas pašvaldības, zinātniskās institūcijas, reģionālās organizācijas un kas pārstāv dažādas valstis un dažādus ģeogrāfiskos reģionus ir iespēja gūt pārliecību un apliecinājum tam, ka mēs visi Eiropā kopā domājam par vides un klimata izaicinājumiem, vienlaikus arī izprotot dažādās atšķirības, kas pastāv valstīs atbilstoši to vēsturiskai attīstībai, sociāli ekonomiskajai attīstībai un citiem faktoriem. Pieredzes apmaiņa ar citām pašvaldībām dod jaunas zināšanas, kuras izmantot un pielietot ikdienas darbā tiecoties uz vides un klimata ietekmes mazināšanu.

> **Sagaidot un svinot 20 gadus kopš Latvija iestājās Eiropas Savienībā un NATO, ir būtiski novērtēt plašās iespējas, ko mums ir devusi dalība šajās savienībās un lai arī Eiropas politiku mērķi visām valstīm ir kopīgi, arī sadarbības projektos mēs iepazīstam dažādas valstu identitātes un kultūras daudzveidību, kas pastāv katrā valstī un ir unikālas, veidojot kopējās Eiropas telpas vērtības globālo izaicinājumu laikā.**

Informāciju sagatavoja: Zane Pīpkalēja, Cēsu novada Centrālās administrācijas Attīstības pārvaldes Vides un klimata neitralitātes nodaļas Vides attīstības projektu vadītāja

Tālr.: 29152186, e-pasts: zane.pipkaleja@cesunovads.lv